

SOLINAR

Zgodaj popoldne je sredozemsko sonce pripekalo z največjo močjo. Vročino je blažil srednje krepak maestral, ki je pihljajl z odprtega morja. Na stotine galebov se je prestopalo po močvirnatih tleh zaliva. Galebi pa, ki so se dvignili v zrak na lov za dobrim zalogajem, so opozarjali nase z glasnim kričanjem. Kot da bi želeli mimoidoče povabiti na brezplačen letalski miting.

Zaliv je bil že od daleč videti nenavaden: kot bi ga nekdo z ravnilom razdelil v mrežo, sestavljeno iz manjših in večjih kvadratov in pravokotnikov; sečoveljske soline.

Zgodilo se je povsem nenačrtovano. S skupino prijateljev smo se - potem ko smo se "narabutali" mehkih fig in se prepričali, da so res "hrana za bogove" - odločili pretakniti soline.

Toda kmalu nam je postalo jasno, da se v nepregledni množici kanalov in bazenov ne bomo mogli znajti sami. Imeli smo srečo. Sečoveljski solinarji so imeli polne roke dela. "Kadar je vroče in obenem piha, takrat sol kristalizira najhitreje," so nam razlagali kasneje.

Dobrovoljni domačin se je torej pustil pregovoriti in že smo lahko sledili potovanju molekule soli (NaCl) iz morja do solnice na jedilni mizi.

Jadransko morje vsebuje okrog štiri odstotke soli, kar je v primerjavi z drugimi, večjimi morji, zavidljiv odstotek. Postopek pridobivanja soli se začne s črpanjem morske vode skozi glavni kanal v velike zbirne bazene. V njih voda postopno izhlapeva dokler sol v njej ne doseže koncentracije petindvajsetih odstotkov.

Takrat se delo za solinarja šele zares začne. Vodo spusti v manjše bazene - pretakanje vode namreč pospešuje izhlapevanje; po nekaj dneh jo pretoči v naslednji niz bazenov ter tako nadaljuje s pretakanjem dokler voda ne dospe do končnih bazenov, na katerih dnu se pričnejo nabirati solni kristali. Ko se nabere dovolj soli, si solinar natakne široke lesene natikače ter s posebnim orodjem spretno nagrabi sol na kup. Sedaj je potrebno le še počakati, da se sol presuši na soncu, jo zmleti, in že jo lahko posujemo po, recimo, slastno zapečenem krompirju.

Ob pogledu na zvijugane kanale in z loputami pregrajene vrste bazenov pomislim, da bi mogel v njih vsakdo najti odslikavo lastne ga življenjskega potovanja. Kanali bi ponazarjali velike spremembe, bazeni daljša obdobja zorenja, lopute med njimi pa pomembne življenjske odločitve.

Resnično zorimo ob vsakršnih "ovinkastih" preizkušnjah, katerih pomena sprva pogosto ne razumemo. Toda dejansko nas Bog, veliki Solinar, pri tem počasi, a vztrajno očiščuje, da bi lahko nekoč o nas dejal: "Vi ste sol zemlje" (Mt 5,13a).

Ko se vračamo proti domu se še enkrat ozrem proti solinam. Čudim se velikanskim kupom snežno bele soli, ki se bleščijo ter že na daleč izstopajo iz pokrajine. "Kako ključno je človekovo prizadevanje za čistost," pomislim. In bolj kot danes tako poudarjena zunanja, telesna čistost, je v resnici bistvena čistost srca. Ta je namreč tista, ki sije, blešči že na daljavo. To je čistost svetnikov, ki svetijo, ki so "luč sveta" (prim. Mt 5,14) že vsa naslednja stoletja in celo tisočletja. V tem je bila njihova medsebojna podobnost, čeprav so si bili sicer navzven popolnoma različni.

Ob tako svetlih mislih si ne morem kaj, da ne bi pomislil tudi na svoje težave, padce in korake v stran. In sem spet prisiljen spoznati, da je naše prizadevanje za čistost sicer nujno potrebno, ni pa dovolj. Kajti četudi imamo skrajno dober namen, se ne moremo očistiti, osoliti sami od sebe. Prepustiti se moramo Solinarju, kakor so to storili svetniki. Še vedno smo namreč le sol in ne Solinar.

Brez tega spoznanja se bomo zlahka opekli, kot so se opekli Butalci, ki niso več hoteli kupovati soli v daljnem mestu Solimuri, ki so želeli postati neodvisni, in so se zato odločili posejati sol na lastno pest. In ko so začele spomladi na njivi poganjati koprive se niso mogli načuditi svoji domiselnosti in podjetnosti. Devali so mlade koprive na jezik in vzklikali: "(Ajsa! Mlada sol - že sedaj je tako ostrá!) Že tako mlada sol pa že tako ostrá! Kako bo šele slana kadar dozori!" A ni bilo žal kasneje iz vsega skupaj nič.

ALEK ZWITTER